

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.110/2017/7.szám

A Szegedi Ítéltábla a **felszámoló szervezet neve** felszámoló (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, felszámoló székhelye**) által meghatalmazott Ügyvédi Iroda(ügyintéző: Dr. Soós Péter) által képviselt **felperes neve Kft. „f.a.” felperes székhelye.** szám alatti székhelyű felperes által - a Dr. Vida Ferenc ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes lakcíme** szám alatti lakos alperes ellen - vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2016. december 19. napján kelt 7.G.21.252/2016/30. számú ítélete ellen az alperes által 32. sorszám alatt előterjesztett és 34. sorszám alatt kiegészített fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbi újraszövegezés mellett **részben megváltoztatja.**

A bíróság megállapítja, hogy az alperes a felperes ügyvezetőjeként a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezzel a társaság vagyona 1.230.000,- (Egymillió-kettőszázharmincezer) Ft-tal csökkent.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az alperes az illetékes adóügyi hatóság felhívása szerint köteles megfizetni az államnak 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetéket, valamint felperesnek 15 nap alatt 20.000,- (Húszezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az ítéltábla az alábbi tényállást állapította meg.

A felperes tagja és 2011. május 6. napja óta ügyvezetője az alperes.

A felperesnek 2011. október 5. napjától 3.946.724,- Ft összegű adófizetési kötelezettsége állt fenn, amelynek végrehajtása iránt vele szemben a NAV Bács-Kiskun Megyei Adóigazgatósága (adóhatóság) 2011. szeptember 29. napján végrehajtási eljárást indított.

2014. december 18. napján a felperesi társaság taggyűlést tartott, amelyen az 50 % arányú üzletrésszel rendelkező alperes, valamint a perben nem álló 50 %-os üzletrésszel rendelkező **személy 1. neve**, az alperes testvérének nyújtandó kölcsönről döntött.

A felperes 1/2014. (XII.18.) számú taggyűlési határozatával hozzájárult ahhoz, hogy az alperes testvérének, **személy 2. neve** a felperes 1.400.000,- Ft kamatmentes kölcsönt nyújtson. Ugyanezen a napon megkötött kölcsönszerződés szerint a felperes 1.400.000,- Ft egyösszegű kölcsönt nyújtott az adósnek, mely szabadon felhasználható és a kölcsönvevő vállalta, hogy azt legkésőbb 2015. január

20. napjáig a felperesnek visszafizeti. A kölcsön után a felperes ügyleti kamatot nem számított fel, biztosítékokat sem kötött ki.

A felperes adószámát adófizetési kötelezettség elmulasztása miatt 2014. december 30. napján az adóhatóság törölte, majd 2015. január 15. napján a felperessel szemben felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelmet terjesztett elő a végrehajtás alá vont lejárt esedékességű 3.946.724,- Ft meg nem fizetett adótartozás miatt. A felszámolási ügyekben eljáró Kecskeméti Törvényszék 2015. augusztus 20. napján jogerőre emelkedett 21.Fpk.03-15-000057/7. sorszámu végzésével a felperes felszámolását elrendelte.

Az adós (felperes) felszámolásának kezdő napja 2015. október 1. napja.

Az alperes testvére a felperestől felvett kölcsönt határidőben nem fizette vissza, ezért vele szemben az alperes, mint ügyvezető fizetési meghagyás kibocsátását kérte, majd annak jogerőre emelkedése után végrehajtási eljárást indított.

A felperes keresetében kérte a bíróságtól, állapítsa meg a felszámolási eljárást is szabályozó 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján, hogy az alperes, mint a felperes volt vezető tisztségviselője a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta és ezáltal a felperes vagyona 1.300.000,- Ft-tal csökkent.

Előadta, hogy a felperes a 2014. december 18. napján kelt kölcsönszerződés alapján az alperes testvérével, **személy 2. neve** szemben 1.400.000,- Ft összegű követelést tart nyilván. A szerződés szerinti teljesítési időpontban 2015. január 20. napjáig a kölcsönbe vevő visszafizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezért a felperes fizetési meghagyást bocsátott ki a kölcsönvevővel szemben, majd annak jogerőre emelkedését követően végrehajtási eljárást is kezdeményezett. A kölcsönből 100.000,- Ft összeg került megfizetésre. A kölcsönszerződés megkötésének napján a felperes taggyűlést tartott, amelyen a tagok a kölcsön nyújtásáról döntöttek, azt fedezettel nem biztosították. Az alperesnek a kölcsönnyújtás napján a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével és kellő körültekintéssel kellett volna eljárnia. Ekkor már ésszerűen előre látnia kellett, hogy a felperes nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben felmerült követelést, mert 3.946.724,- Ft összegű adótartozása állt fenn, mellyel összefüggésben az adóhatóság sikertelen végrehajtási eljárást kezdeményezett, majd kérelmet terjesztett elő a felperes fizetéseképtelenségének megállapítása és felszámolásának elrendelése iránt.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes az 1.400.000,- Ft összegű kölcsön nyújtásával vagyont nem csökkentette, mert ilyen összegű követeléssel rendelkezik, csupán a vagyon jogcíme módosult: pénzeszközből vált követeléssé. Azt sem lehet megállapítani, hogy alperes csalárd módon ürítette ki a társaság vagyont, mert a taggyűlés határozatát hajtotta végre. A felperes taggyűlése döntött a kölcsönnyújtásról. A felperes ügyvezetőjeként a felszámolási eljárás megindulásáig minden tőle telhetőt és elvárhatót megtett a követelés behajtása érdekében: fizetési meghagyás kibocsátását kérte, majd annak jogerőre emelkedését követően végrehajtási eljárást is kezdeményezett. A követelés behajtására a felszámoló intézkedést nem tett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a társasági vagyonban 1.400.000,- Ft vagyonsökkenést okozott. Döntésének indokolása szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételek fennállnak. Elsőként rögzítette, hogy a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2011.

október 5. napján bekövetkezett azzal, hogy az adóhatóság felé fennálló 3.946.724,- Ft összegű adótartozását nem tudta megfizetni, annak behajtására irányuló végrehajtási eljárás eredményre nem vezetett. A fenyegető fizetésképtelenség fennállása alatt pedig a vezető tisztségviselőnek, így az alperesnek a hitelezői érdekeket szolgálva kell gazdálkodnia (BH 2014.188.). Utalt arra, hogy a vezető tisztségviselőnek a fenyegető fizetésképtelenség elkerülése érdekében folyamatosan figyelemmel kell kísérnie a gazdálkodó szervezet esedékes lejárt tartozásait. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének jelentősége, hogy ennek fennállása alatt a vezető tisztségviselőnek a hitelezői érdekeket szolgálva és nem a gazdálkodó szervezet tulajdonosainak érdekeit figyelembe véve kell gazdálkodnia. Alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a taggyűlés határozatát hajtotta végre és őt ebben a vonatkozásban felelősség nem terheli, mert vezető tisztségviselőként köteles lett volna tájékoztatni a taggyűlést a felperes lejárt tartozásáról. Hangsúlyozta, a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása során nem annak van jelentősége, hogy a hitelezőnek milyen összegű követelése áll fenn, és azt ki lehetett-e elégíteni az adós teljes vagyonából, hanem annak, hogy a tisztségviselő a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben nem az összes hitelező érdekeit szem előtt tartva járt el, és eljárása folytán az adósnál vagyonsökkenés bekövetkezett (BDT 2003.2881). Az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetében a hitelezői érdekek elsődlegességét sérti az olyan kölcsönnyújtás, amelyből az adósnak haszna nem származhat, amelynek megtérülésére a hitelezők nem számíthatnak és amely csak az adós és a kölcsönvevő közvetlen tulajdonosának érdekeit szolgálja (BDT2016.3436.). A peradatokból megállapította, hogy alperes ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el amikor likviditási problémája, ki nem egyenlített, lejárt adótartozásai ellenére a gazdasági társaság likvid pénzeszközét biztosíték nélkül kölcsönbe adta, a felperes vonatkozásában a kölcsönkihelyezés - mely mellett megtérüléssel reális eséllyel nem számolhattak - nyilvánvalóan a hitelezői érdekeket sértő magatartás.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében az alperes annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte, mert az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján felelőssége fennállását.

Vitatta a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének elsőfokú bíróság által megállapított időpontját. Hivatkozott arra is, ezt a felperes keresetlevelében nem jelölte meg. Ezt az időpontot elsősorban a cég könyvelési adatai alapján lehet meghatározni, de jelen esetben beszámolók, számviteli-könyvelési anyag sem áll rendelkezésre, a felperes igazságügyi könyvszakértő kirendelése iránt bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. Ezért az elsőfokú bíróság sem volt abban a helyzetben, hogy a felperes fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének időpontját megállapítsa. Igazságügyi szakértő kirendelésére lett volna szükség, ennek okán megalapozatlan, hogy ez a helyzet 2011. október 5. napján bekövetkezett. Taggyűlési határozat csatolásával bizonyította, hogy a felperes által kifogásolt cselekményt nem ő hozta meg, a kölcsönnyújtásról a felperes taggyűlése döntött. Megalapozatlan az az elsőfokú hivatkozás, hogy mint vezető tisztségviselőnek kötelessége lett volna tájékoztatni a taggyűlést a felperes lejárt tartozásáról. Ilyen állítás vagy indok a peres eljárásban fel sem merült, bizonyítás sem történt.

Bizonyította ugyanakkor a mérleggel, hogy az alperes által kölcsönadott pénzüsszeget a felperes követelésként tartja nyilván, melyből következően a felperesi vagyon nem csökkent, csak a vagyoni elem számviteli jellege változott meg: pénzeszköz helyett követelésként került a felperes számviteli könyvében feltüntetésre. Alappal hivatkozott arra is, hogy a felszámolónak nem csak lehetősége, de kötelessége is lett volna a felperes által nyilvántartott követelést behajtani, mivel az fedezetét képezte a hitelezői követelésnek, a felperes erre alapította keresetét. A felszámoló e követelés behajtása érdekében ugyanakkor semmilyen lépést nem tett. A kereset akkor lenne megalapozott, amennyiben felperes bizonyítja, hogy a kölcsönvevővel szemben indult végrehajtási eljárás eredménytelenül zárult és a követelés behajthatatlanná vált.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Nem vitatta, hogy az elsőfokú ítéletet követően az alperes testvére további 70.000,- Ft-ot megfizetett a felszámolónak.

A fellebbezés **kisebb részben alapos.**

A felperes keresetében a Cstv. 33/A. §-ára hivatkozással kérte az alperesnek, mint a felperes vezető tisztségviselőjének ügyvezetői felelőssége megállapítását a társaság vagyonában bekövetkezett 1.400.000,- Ft összegű vagyonsökkenés tekintetében.

Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgárjogi felelősség jogkövetkezményei általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha a külön jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a tagra, vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a tag, vezető tisztségviselő a deliktualis kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkező vagyoni hátrányért. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére - ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált- előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. hivatkozott 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a jogszerűtlen gazdálkodásért való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközelben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek - ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást - minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelező követelésükhöz hozzájussanak.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése esetén az ügyvezető marasztalásának lehetőségét a 2006. évi VI. törvény iktatta be a Cstv. rendelkezései közé akként, hogy az igényérvényesítés két lépcsőben történhet, először megállapítási kereset (Cstv. 33/A. §), majd annak eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével. A 2006. évi VI. törvényhez fűzött miniszteri indoklás hangsúlyozta a vezető (polgárjogi) kártérítési felelősség speciális jellegét. Ez egyrészt az igényérvényesítésnek a törvényben szabályozott általánostól eltérő módjában nyilvánul meg és abban, hogy megállapítási perben kell tisztázni a felelősség megállapításához szükséges tényállást, mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében, ami a hitelezői érdeket sértő vezetői magatartással okozati összefüggésben a társaság vagyonában bekövetkezett csökkenés mértékét jelenti. A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása alapján a végleges marasztalásra csak akkor kerülhet sor, ha fedezet hiányában az adós vagyonából valóban nem történik meg a hitelezői igények kielégítése. A vezető tisztségviselőkkel szemben tehát csak a felszámolási eljárás befejezése után lehet marasztalási igényt érvényesíteni (1/2003. PJE III/b.).

A Cstv. 33/A. § a kártérítési tényállásának alapja tehát a hitelezői érdekekkel ellentétes ügyvezetői tevékenység (jogellenes magatartás) és az ügyvezető fenti magatartásával kötelezettségével okozati összefüggésben keletkezett károsodás (vagyoncsökkenés).

A perbeli esetben a kereset elbírálására a felperesi gazdálkodó szervezettel szemben kezdeményezett felszámolási eljárás iránti kérelem bíróságra való benyújtásának napján (2015. január 15.) hatályban lévő, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-ának alábbi rendelkezései az irányadók.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező, vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól (6. § (1) bekezdés) annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekének elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a társasági vagyon a keresetben meghatározott mértékben csökkent, vagy a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. A (3) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

A Cstv. 33/A. §-ában foglaltak alapján annak megítélése, hogy az ügyvezető tevékenysége a hitelezői érdekekkel ellentétes volt-e, illetve, hogy milyen mértékű vagyoncsökkenés hozható összefüggésbe az ilyen jellegű tevékenységgel, adott esetben bonyolult gazdasági kérdés. Az ilyen típusú perben éppen ezért általában könyvszakértői bizonyítással kell az esetek nagy többségében tisztázni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet mikor állt be, és ezt követően milyen gazdasági események történtek, milyen vezetői magatartás felelt meg a hitelezői érdekek védelmének, továbbá mekkora a jogellenes vezetői magatartással kapcsolatos vagyoncsökkenés pontos köre. A Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a felperest terhelte a Cstv. 33/A. §-a szerinti bizonyítási kötelezettség a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezés időpontját illetően, továbbá a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartás, a vagyoncsökkenés mértéke és az ezek közötti okozati összefüggés tekintetében és ezt követően az alperest terhelte a bizonyítás a kimentés körében (ÍH 2012/91.).

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontját, nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. Utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul. Ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós - függetlenül fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyontól - fizetéseképtelennek minősül, ellene felszámolási eljárás indítható. Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van az adósnek olyan tartozása, amely alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdése értelmében - arra irányuló kérelem esetén - fizetéseképtelennek minősülne, hanem az a lényeges, hogy az adós a tartozását esedékességgkor képes-e megfizetni. Ha igen, de egyéb - gazdasági, üzletpolitikai - okból nem akarja követelését kiegyenlíteni, a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn (ebben az esetben ellene felszámolási eljárás kezdeményezhető). Abban az esetben, ha az adós a tartozás megfizetésére esedékességgkor nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor már bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség, és ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy előre láthatták, ettől az időponttól kezdve a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint - a felszámolás megindulása, mint

további konjunktív törvényi feltétel bekövetkezése esetén - beáll a személyes helytállási kötelezettség a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességgel történő kielégítésére képesség likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona - készpénzzé konvertálása esetén - egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kiegyenlítésére. Hangsúly e vonatkozásban az esedékességgel történő kielégítésen van, ezért az adós képviselőinek folyamatosan figyelemmel kell követniük a cég esedékessé vált, lejárt tartozásait és a készpénzállomány (cash flow) kimutatását. A vezető döntési szabadsága kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, azonban ez csak addig az időpontig teheti meg, amíg előre látható, hogy az adós mobilizálható, illetve meglévő készpénzvagyona az összes lejárt és lejáráó követelésekre fedezetet tud nyújtani (BDT2013/3/48., ÍH 2013/38.).

Az alperes fellebbezésében sérelmezte, hogy a felperes a fenyegető fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját nem jelölte meg, illetőleg azt az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a rendelkezésre álló adatok alapján, ahhoz könyvszakértői vélemény beszerzésére lett volna szükség, e vonatkozásban a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, aki ilyen indítványt nem tett.

Mint azt az ítélet tábla fentebb már kifejtette, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjának megállapítása általában szakértői bizonyítást igényel, azonban az adott esetben - mint perbeli esetben is - szakértő kirendelése nélkül is a rendelkezésre álló adatokból megállapítható.

A felperes által a keresetlevél mellékleteként csatolt felperesi tevékenységet lezáró mérlegből megállapíthatóan 2014. december 31. napján a felperes eszközeinek értéke összesen 2.187.000,- Ft volt, melyen belül pénzeszközeinek értéke 235.000,- Ft, ezzel szemben rövid lejáratú kötelezettségei 3.973.000,- Ft-ot tettek ki. Utóbbi magában foglalta az adóhatóság felé fennálló kötelezettségét is, amely 2011. október 5. napjától általa sem vitatottan már fennállott. Mindezen adatok egybevetéséből megállapíthatóan a felperesi adós 2014. december 18. napján - a kölcsön nyújtásakor - már bizonyosan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, mert objektíve a mérleg adatokból a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállta megállapítható, amelyről az alperesnek, mint a felperes ügyvezetőjének tudnia kellett, illetőleg arról is, hogy az adóhatóság a felperessel szemben a ki nem egyenlített adótartozása miatt végrehajtási eljárást folytat.

Ezt követően a bíróságnak a fizetéseképtelenség bekövetkeztét követően kifejtett azon vezetői magatartásokat kellett vizsgálnia, amelyekkel ok-okozati összefüggésbe hozható az adós vagyonsökkenése. A felperes keresetében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése utáni vagyonsökkenést vezetői magatartásként az alperes testvérének 2014. december 18. napján nyújtott kölcsönt jelölte meg.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vagyonsökkenés helyesen a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követő időszakra nézve az aktív vagyon csökkenését jelenti. Vagyonsökkenés akkor is bekövetkezik, ha egyébként a vagyon csökkenésével járó ügylet eredményeként egyes hitelezői követelések akár meg is szűnnek (Szegedi Ítélet tábla Gf.I.30.344/2015/2.), ezen túlmenően vagyonsökkenést okoz a gazdasági társaság tartozásainak növekedése, illetve a követelések behajtásának elmulasztása (Fővárosi Ítélet tábla 11.Gf.40.706/2013/3.), de vagyonsökkenést okoznak a fiktív, illetőleg értékaránytalan szerződések is (ÍH 2014/35.).

A törvény alapján a vezető tisztségviselő felelősségét megalapozó magatartás tehát az, ha az adós vagyona azért csökken, mert a vezető tisztségviselő nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján jár el. Az adós vagyona alatt - melynek csökkenését a Cstv. szankcionálja - a Cstv. 3. § e) pontja szerinti vagyon értendő, vagyis vagyon az, ami a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) befektetett eszköznek, vagy forgóeszköznek minősít (aktív vagyon). Vagyonsökkenés fordulatra hivatkozásnál tehát azt kell vizsgálni, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után a vezető tisztségviselő felróható magatartása következményeként az aktív vagyon

meghatározott összeggel csökkent-e. Tipikusan felróható (szándékos vagy gondatlan) vagyonsökkentő magatartásnak minősül, ha a vezető tisztségviselő nem kellő gondossággal jár el az adós nevében történő szerződések megkötése során, továbbá a kirívóan okszerűtlen kockázatot vállal és ennek következtében az adóst kár éri.

Az ítéltábla álláspontja szerint önmagában a kölcsönnyújtás még nem minősül hitelezői érdekeket sértő magatartásnak, azonban amennyiben az fedezet nélkül történik és behajtása sem vezet eredményre, már vagyonsökkenést eredményez. Az aktív vagyonsökkenés megállapításakor az alperes által hivatkozott számviteli szempontok nem vehetők figyelembe, tehát nem annak van jelentősége, hogy az Sztv. szabályai szerint az alperes testvérének nyújtott kölcsön miként kerül az adós könyveiben nyilvántartásra (könyvelésre), hanem annak, hogy a kölcsön nyújtásával, kifizetésével az adós fentiek szerinti aktív vagyona csökkent, mert az 1.400.000,- Ft készpénz az alperes testvérének biztosíték nyújtása nélkül kifizetésre került. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően úgy nyújtott kölcsönt felperes az alperes testvérének, a perben nem álló **személy 2. nevenak**, hogy a hitelezők érdekeinek elsődlegességére nem volt figyelemmel, holott tudomása volt az adóhatóság felé fennálló tartozásról, azzal kapcsolatos végrehajtási eljárásról is.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti feltételek fennállását.

Az adós - tartalma szerint - a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti kimentés körében hivatkozott arra, hogy felelőssége azért nem állapítható meg, mert a taggyűlés határozatát hajtotta végre, nem önállóan járt el a kölcsön nyújtásakor. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban, amennyiben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezik, és arról az alperesi ügyvezetőnek, mint felelős vezetőnek tudomása van, akkor jár el helyesen, ha az adós taggyűlését összehívja, tájékoztatja a fenyegető fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztéről és tájékoztatást ad arról, hogy ebben a helyzetben mi a teendő (csődkérelem, felszámolási eljárás kezdeményezése, törzstőke emelés stb.). A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan azonban az alperes által hivatkozott 2017. december 18.-i taggyűlés nem ezzel a céllal került összehívásra, az arról készült jegyzőkönyvből nem állapítható meg, hogy az alperes tájékoztatást adott-e a másik tagnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztéről, ezért a taggyűlés összehívásának egyedüli oka a kölcsön nyújtásáról szóló döntés volt. Megjegyzi az ítéltábla, arra az alperes sem hivatkozott, hogy ezen a taggyűlésen a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetéről és az emiatti teendőkről tájékoztatást nyújtott volna. Az alperes akkor hivatkozhatna eredménnyel kimentésre, - figyelemmel a Cstv. már idézett 33/A. § (3) bekezdésére - amennyiben bizonyított lenne, hogy ezen a taggyűlésen tájékoztatást adott a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetéről és javaslatot tett annak megoldására, és mindezek ismeretében döntött volna a taggyűlés a kölcsön nyújtásáról. Mindezek hiányában azonban az az alperesi hivatkozás, hogy a taggyűlés határozatát hajtotta végre, nem alkalmas a felelősség alóli kimentésére.

Az ítéltábla ezért - az elsőfokú bírósággal egyezően - azt állapította meg, hogy az alperes vezetői felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján fennáll. Az összecszerűség (vagyonsökkenés) tekintetében az ítéltábla megjegyzi, 1.400.000,- Ft kölcsön nyújtásáról volt szó, amelyből 100.000,- Ft már az elsőfokú eljárás során megtérítésre került (28. sz. alatti irat), majd az elsőfokú ítélet meghozatalát követően további 70.000,- Ft megfizetésére került sor a felperes részére által sem vitatottan. Így tehát a kölcsönből visszafizetésre került összesen 170.000,- Ft. Mint arra az ítéltábla fentebb rámutatott, a Cstv. 33/A. §-a szerinti vezetői felelősséggel kapcsolatos per kétlépcsős, melyben a megállapítás iránti keresetet a felszámoló vagy a hitelezők indíthatják meg (Cstv. 33/A. § (1) bekezdés), majd ezt követően a marasztalásra irányuló kereset megindítására már kizárólag csak a hitelezők jogosultak (Cstv. 33/A. § (6) bekezdés). Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy bár nem

kimentési ok a vagyonsökkenéssel kapcsolatos kölcsön, illetve egy részének visszafizetése, de elszámolandó a megtérült összeg az alperes terhére megállapított vagyonsökkenéssel szemben. Ezért az ítélet tábla - az elsőfokú bíróság ítéletétől eltérően - az 170.000,- Ft megfizetését figyelembe véve 1.230.000,- Ft-ban határozta meg a felperesnél bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét arra is figyelemmel, hogy jelen pert a felszámoló indította, a marasztalási per megindítására a hitelezők jogosultak, akik így nem biztos, hogy ismerettel bírnak az időközbeni megtérülésről. Ezen túl az sem közömbös, hogy a marasztalási pernél mekkora az illetékfizetési kötelezettség alapja, a pertárgy értéke, azaz a marasztalási összeg.

Az ítélet tábla a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján köteles megfizetni az államnak, míg a pernyertes felperesnek a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült és ügyvédi képviseletével kapcsolatos 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján számított mértékű ügyvédi munkadíjat.

Szeged, 2017. szeptember 14.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő